

RESIDÈNCIA PER A LA TERCERA EDAT
EL ROSER

Carretera vella de Montgomery, Birmingham, Alabama

15 de desembre de 1985

L'Evelyn Couch havia anat al Roser amb l'Ed, a visitar la Big Momma, la mare del seu marit, que hi havia anat a viure feia poc i a contracor. L'Evelyn acabava de fugir de tots dos i se n'havia anat a la sala de visites que hi havia al final de l'edifici, on es podria menjar una xocolatina en pau i tranquil·litat. Però tan bon punt va seure, la vella que tenia al costat es va posar a xerrar..

—Si em pregunteu l'any que es va casar algú..., amb qui es va casar... o què duia la mare de la núvia, us ho podré dir nou vegades de cada deu, però pel que fa a la meua vida, no us sé dir quan va ser que em vaig començar a fer tan vella. Ha passat de cop i volta. La primera vegada que me'n vaig adonar va ser aquest juny, quan era a l'hospital per treure'm la vesícula, que encara deuen tenir, o potser ja la van llençar..., ves a saber. Una infermera grassoneta m'acabava de donar un altre d'aquests laxants de què tothom parla tan bé, quan em vaig fixar en el que m'havien posat al braç. Era una cinta blanca que deia: «Senyora de Cleo Threadgoode, dona, vuitanta-sis anys». Imagini-s'ho!

»Quan vaig tornar a casa, li vaig dir a la meua amiga, la senyora Otis: “Suposo que l'únic que ens queda és seure i preparar-nos per dinyar-la...”. La senyora Otis va dir que preferia dir-ne “passar a millor vida”. Pobreta, no em vaig veure amb cor de dir-li que, independentment de com se digui, tots la dinyarem, és així..

»És curiós: quan ets petita creus que el temps no passarà mai, però, quan arribes als vint, el temps passa com si viatgessis amb el ràpid de Memphis. Suposo que la vida se li esmuny a tothom. A mi segur que sí. Un dia era una criatura i l'endemà ja era tota una dona, amb pits i pèl a les parts íntimes. Ni me'n vaig adonar. Però no he estat mai gaire espavilada, ni a l'escola ni enlloc...

»La senyora Otis i jo som de Whistle Stop, un poblet a uns quinze quilòmetres d'aquí, a tocar de les cotxeres del ferrocarril. Ha viscut al final del meu carrer durant els darrers trenta anys, més o menys, i, quan es va morir el seu marit, el seu fill i la seva nora es van entossudir que se n'anés a viure a la residència de gent gran i em van demanar que l'hi acompanyés. Els vaig dir que m'hi quedaria una temporadeta... La senyora Otis no ho sap, però tornaré a casa tan bon punt com s'hi trobi bé.

»Aquí no s'hi està gens malament. L'altre dia, ens vam posar una decoració de Nadal al trau de la brusa. La meva tenia unes boletes vermelles lluents i la de la senyora Otis, la cara del Pare Noel. Però em sap greu haver deixat la meva mixeta.

»Aquí no te'n deixen tenir, i la trobo a faltar. Sempre he tingut una mixeta o dues, tota la vida. L'hi vaig donar a la noia que viu al costat, la que m'ha estat regant els geranis. Tinc quatre testos al porxo de l'entrada, tots quatre plens de geranis.

»La meva amiga, la senyora Otis, només té setanta-vuit anys i és una dona molt dolça, però molt nerviosa. Jo tenia les pedres de la vesícula en un pot de vidre al costat del llit, i em va obligar a amagar-les. Va dir que la deprimien. La senyora Otis és poqueta cosa i, com pot veure, jo soc un tros de dona. Tinc una bona ossada.

»Però no he conduït mai... M'he passat gairebé tota la vida atrapada aquí. Sempre prop de casa. Sempre he hagut d'esperar que algú em dugués a la botiga o cal metge o a l'església. Fa anys, podies agafar el tramvia que anava a Birmingham, però fa molt de

temps que van deixar de circular. L'únic que canviaria si pogués tornar enrere seria que em trauria el carnet de conduir.

»Sap què?, és curiós el que es troba a faltar quan s'és fora de casa. Ara trobo a faltar l'olor del cafè... i la cansalada fregint-se al matí. No se sent cap olor del que cuinen, aquí, ni tampoc donen res que sigui fregit. Aquí tot és bullit, sense ni gota de sal. Donaria una moneda de cinc cèntims per qualsevol cosa que no fos bullida, i vostè?

L'anciana no va esperar cap resposta...

—Abans m'encantava berenar galetes salades amb llet de mantega, o llet de mantega amb pa de blat de moro. M'agradava barrejar-ho tot dintre del got i menjar-m'ho a cullerades, però no ho pots menjar en públic com ho pots fer a casa, oi? I enyoro la fusta.

»Casa meua és una caseta com les dels treballadors del ferrocarril, amb una sala d'estar, un dormitori i una cuina. Però és de fusta, amb les parets interiors de pi. Tal com a mi m'agrada. No m'agraden les parets de guix. Semblen... Oh, no ho sé, semblen fredes i dures.

»Em vaig emportar una foto que tenia a casa per penjar-la a la meua habitació; era d'una noia dalt d'un gronxador amb un castell i uns núvols blaus molt bonics al fons. Però la infermera va dir que la nena anava nua de cintura cap amunt i que no era apropiat. Sap què?, fa cinquanta anys que tinc aquesta fotografia i no m'hi havia fixat mai, que anava despullada. Em sembla que els vells que hi ha aquí no s'hi guipen prou bé per adonar-se que ensenya els pits. Però, com que som en una llar metodista, és dintre l'armari, amb les pedres de la vesícula.

»Tinc ganes de tornar a casa... Esclar que casa meua deu estar feta un desastre. Fa temps que no li he fet una bona escombrada. Un dia vaig llançar l'escombra a uns gaigs que armaven molt escàndol i, sap què?, l'escombra es va quedar penjada a l'arbre. Hauré de fer que algú me la baixi quan hi torni.

»Sigui com sigui, l'altre vespre, quan el fill de la senyora Otis ens va tornar aquí després de fer el berenar de Nadal a l'església, va passar pel costat de les vies del ferrocarril, on hi havia el Cafè, i fins a First Street, just davant de l'antiga gran casa dels Threadgoode. Esclar que una bona part de la casa està tapiada i en runes, però quan baixàvem carrer avall, els llums van enfocar les finestres de manera que, només per un instant, aquella casa em va semblar la mateixa on havia passat tantes nits fa uns setanta anys, tota il·luminada i plena d'alegria i xivarri. Hi recordo la gent rient, i l'Essie Rue martellejant el piano a la sala d'estar "Buffalo Gal, Won't You Come Out Tonight" o "The Big Rock Candy Mountain", i em semblava veure l'Idgie Threadgoode asseguda dalt de l'arbre sant, udo-lant com un gos cada vegada que l'Essie Rue mirava de cantar. L'Idgie sempre deia que l'Essie Rue cantava tan bé com ballaria una vaca. Suposo que passar per davant d'aquella casa i tota aquesta nostàlgia m'ha fet tornar enrere...

»Ho recordo com si fos ahir, però és que no crec que hi hagi res de la família Threadgoode que no recordi. Mare de Déu. Vivia a la casa del costat des que vaig néixer, i em vaig casar amb un dels nois.

»Érem nou, i com que tres de les noies, l'Essie Rue i les bessones, tenien més o menys la meva edat, sempre era allà jugant i m'hi quedava a dormir. La meva mare es va morir de tuberculosi quan jo tenia quatre anys i, quan el meu pare es va morir a Nashville, m'hi vaig quedar per sempre. Suposo que es pot dir que m'hi vaig quedar a dormir per sempre...